

Wiens geschiedenis moet ik mijn kinderen leren?

Het is medio juni 2016. Ik zit in de intercity te genieten van de airco, terwijl het buiten bloedheet is. De trein stopt even in Heerlen en vertrekt daarna richting Roermond, op weg naar Amsterdam. Terwijl ik uit het raam naar het groene landschap kijk, komt er een blond meisje tegenover me zitten. Vanuit mijn ooghoek herken ik haar: het is Sarah.

Ik begroet haar enthousiast. We hebben elkaar lang niet gezien. Sarah en ik leerden elkaar kennen op mijn vrijwilligerswerkplek. Ik werkte er als tolk en assistent van een maatschappelijk hulpverlener, en Sarah hielp cliënten met het invullen van formulieren. Hoewel we elkaar vaak zagen, hadden we nooit echt de kans gehad om over ons privéleven te praten. De trein leek nu de perfecte plek daarvoor.

Sarah vertelde over haar plannen voor de volgende dag: “Ik moet morgen met al mijn neven en nichten naar mijn opa.”

“Is er iemand jarig?” vroeg ik.

“Nee,” antwoordde ze lachend, “het is zaterdag, dus we gaan gewoon.”

“Gaan jullie élke zaterdag met de hele familie bij elkaar zitten?” vroeg ik verbaasd. Zulke gewoontes kende ik nog niet in Nederland.

“Ja,” zei ze, “wij noemen dat Sjabbat.”

Op dat moment stond de wereld even stil voor mij. Mijn mond werd droog, mijn ademhaling werd zwaar. Plotseling dacht ik aan de kinderen in Palestina – aan honger, marteling, bombardementen. Het was de eerste keer dat ik in het echt een Joods persoon ontmoette. Sarah deed me denken aan mijn maatschappijleerdocent in Syrië, die ooit zei: *“Joden zullen Palestina verlaten. Palestina hoort de Arabieren toe.”*

Stotterend en met een geforceerde glimlach zei ik: “Ah, dus je bent Joods?”

Sarah lachte: “Ja, goed geraden, Hoseb!”

Ik liet het even op me inwerken en vroeg toen: “Wat doen jullie dan op Sjabbat? Moeten jullie speciale kleding aan of een keppel dragen?”

“Nee joh,” antwoordde ze, “we oefenen ons Joods-zijn door met elkaar te praten. Verder niks bijzonders.”

“Het volgende station is Roermond. Denkt u bij het verlaten van de trein aan uw bagage.” Nog voordat de conducteur zijn zin afmaakte, sprong Sarah op, gaf me een knuffel en zei: “Doei Hoseb, tot snel!”

Toen ze een paar meter van me verwijderd was, pakte ik meteen mijn telefoon en begon te googelen: *Wie zijn Joden? Hoe bidden ze? Wat vinden Joden van Arabieren? Vanaf dat moment raakte ik gefascineerd door de relatie tussen Israël en de buurlanden. Wie heeft er gelijk? Wie heeft recht op Palestina? Waarom sterven er dagelijks kinderen in het Midden-Oosten?*

Ik wilde al die vragen binnen een paar uur beantwoord hebben. Maar voordat ik uitstapte, besepte ik iets belangrijks: sommige vragen hebben geen simpel antwoord. Daarom besloot ik documentaires te kijken – Arabische, Amerikaanse en Nederlandse – over het Israëliisch-Arabisch conflict.

Wat mij toen pas duidelijk werd, was hoe sterk ik tot dan toe in één waarheid had geloofd. Ik dacht altijd dat alle Joden schuldig waren. Zo was ik impliciet opgevoed. Maar Sarah wilde Syrische vluchtelingen helpen, niet schaden. Er klopte dus iets niet.

Na veel lezen en kijken realiseerde ik me dat het antwoord eigenlijk simpel is: ik moet mensen niet over één kam scheren. Ik moet niet blind aannemen dat alles wat me op school is verteld, de enige waarheid is. Ik hoef niet automatisch partij te kiezen in een conflict. Wat ik wél moet doen, is luisteren, lezen en proberen objectief te blijven. Twijfelen aan het verhaal waarmee je bent opgegroeid is niet zwak, het is juist krachtig. Het laat zien dat je openstaat om te leren, om zelf te denken, en om je eigen mening te vormen – zolang die maar vrij blijft van haat en geweld.

Dus, terug naar de vraag: *Wiens geschiedenis moet ik mijn kinderen leren?*

Ik geloof dat we onze kinderen moeten leren kritisch na te denken. Dat zal soms botsen met wat wij zelf geloven, maar het zorgt ervoor dat diversiteit blijft bestaan en we elkaar scherp houden. Zo leren we ook onze emoties los te laten wanneer we serieus willen nadenken.

P.S. Met dit verhaal wil ik niet beweren dat ik de acties van de staat Israël of van Palestijnse gewapende bewegingen goedkeur. Mijn verhaal is bedoeld als een *eyeopener* – voor al die mensen die, net als ik vroeger, nooit durfden te twijfelen aan de overtuigingen waarmee ze zijn opgegroeid.

Veel plezier met kritisch nadenken.